

Exam. Code :103201

Subject Code :1023

B.A./B.Sc. Ist Semester**HOME SCIENCE****(Family Resource Management and Hygiene)**

Time Allowed—Three Hours] [Maximum Marks—60

Note :— Attempt **ONE** question from each of Sections A, B, C, D and **ALL** questions from Section E.**SECTION—A**

1. Define Home Science. Discuss the relevance of various branches of Home Science for young boys and girls in their daily life. 2,10
2. Explain any four principles of planning a house in detail. 4×3=12

SECTION—B

3. Explain in detail Harmony and Proportion with relevant examples. How are these principles related to interiors ? 8,4
4. Explain the characteristics of colours. Differentiate between split-complementary and double split-complementary colour scheme. 8,4

SECTION—C

5. Define the term Immunity. Explain the types of Immunity. 3,9
6. Explain the causes, mode of spread and treatment of Malaria and Tuberculosis. 6,6

SECTION—D

7. Define the term Food Hygiene. What points you would keep in mind while preparing, serving and storage of food ? 2,10
8. Explain the various methods of purification and storage of water at home. 12

SECTION—E

9. Write short notes on the following :—

- Direction of kitchen in the house.
- Tertiary colours.
- Define infection.
- Symptoms of Chicken pox.
- Define food poisoning.
- Best soil for constructing the house. $6 \times 2 = 12$

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਓ

- ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਹੋਮ ਸਾਇੰਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। $2,10$
- ਇੱਕ ਘਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। $4 \times 3 = 12$

ਭਾਗ—ਅ

- ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਅਸੂਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਜਾਵਟ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ? $8,4$
- ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਵਿਭਾਜਿਤ-ਪੂਰਕ ਅਤੇ ਡਬਲ ਵਿਭਾਜਿਤ-ਪੂਰਕ ਕਲਰ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। $8,4$

ਭਾਗ—ਏ

- ਸ਼ਬਦ ਇਮਯੂਨਿਟੀ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਮਯੂਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। $3,9$
- ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਟੀ. ਬੀ. ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ, ਫੈਲਾਅ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। $6,6$

ਭਾਗ—ਸ

7. ਫੂਡ ਹਾਈਜੀਨ ਸ਼ਬਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਪਰੋਸਨ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋਗੇ ? 2,10
8. ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

ਭਾਗ—ਹ

9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਉਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (ੳ) ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਸੋਈਘਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ।
 (ਅ) ਤੀਸਰੇ ਰੰਗ।
 (ੲ) ਸੰਕਰਮਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
 (ਸ) ਚਿਕਨ ਪੋਕਸ ਦੇ ਲੱਛਣ।
 (ਹ) ਭੋਜਨ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
 (ਕ) ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਮਿੱਟੀ। 6×2=12

(Hindi Version)

ਨੋਟ:— ਭਾਗ ਕ, ਖ, ਗ ਤਥਾ ਘ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 ਭਾਗ ਙ ਕੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋਂ।

ਭਾਗ-ਕ

1. ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋਂ। ਅਪਨੇ ਦੈਨਿਕ ਜੀਵਨ ਮੇਂ ਯੁਵਾ ਲੜਕੇ ਔਰ ਲੜਕਿਯੋਂ ਕੇ ਲਿਏ ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੀ ਵਿਭਿੰਨ ਸ਼ਾਖਾਯੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 2,10
2. ਏਕ ਘਰ ਕੀ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਨੇ ਕੇ ਕਿਨ੍ਹੀ ਚਾਰ ਸਿਫ਼ਾਤੋਂ ਕੀ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 4×3=12

भाग-ख

3. सद्भाव और अनुपात की संबंधित उदाहरणों के साथ व्याख्या करें। 8,4
4. रंगों की विशेषताओं की व्याख्या करें। विभाजित-पूरक और डबल विभाजित-पूरक रंग योजना के बीच अंतर स्पष्ट करें। 8,4

भाग-ग

5. प्रतिरक्षा शब्द को परिभाषित करें। प्रतिरक्षा के प्रकारों की व्याख्या करो। 3,9
6. मलेरिया और टी.बी. के कारणों, फैलाव के तरीकों तथा उपचार की व्याख्या करो। 6,6

भाग-घ

7. खाद्य स्वच्छता शब्द को परिभाषित करो। भोजन की तैयारी, परोसने और भंडारण करते समय आप कौन-कौन सी बातें ध्यान में रखेंगे ? 2,10
8. घर पर पानी के शुद्धिकरण और भंडारण के विभिन्न तरीकों की व्याख्या करें। 12

भाग-ङ

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त नोट लिखें :
- (क) घर में रसोईघर की दिशा।
- (ख) तृतीयक रंग।
- (ग) संक्रमण को परिभाषित करें।
- (घ) चिकन पॉक्स के लक्षण।
- (ङ) खाद्य विषाक्तता को परिभाषित करें।
- (च) घर के निर्माण के लिए सर्वश्रेष्ठ मिट्टी। $6 \times 2 = 12$